

[Valdemar Sørensen.]

at Moderniteterne i et vist Omfang maa reduceres; alt det, der mange Gange koster noget i et Hus, maa man stryge. Der vil, navnlig i en Millionby som Hovedstaden, altid være Brug for et vist Antal Lejligheder, som ikke ligger oppe paa Toppen af den Modernitet, det ellers er blevet Skik og Brug at kræve. Jeg tror altsaa, det er nødvendigt at komme ind paa dette Spor, og jeg støtter meget gerne alle Bestræbelser for at komme i Gang dermed.

Med Hensyn til det foreliggende Lovforslag tror jeg dog ikke, det indeholder mange Muligheder i saa Henseende. Den Støtte, dette Lovforslag giver det kommunale Byggeri og Boligforeningernes Byggeri, sigter paa helt andre Lag af Befolkningen end dem, jeg først og fremmest tænker paa her. Vi ved, at en Kommune som Københavns Kommune udfolder en stor Virksomhed for at skaffe helt billige Boliger, navnlig til Aldersrentnydere. Jeg har ikke set, at man med samme Interesse søger at skaffe billige Boliger til den Del af Befolkningen, som endnu staar i det aktive Arbejde, men ikke engang kan betale, hvad de Lejligheder koster, som opføres med offentlig Støtte. Jeg vil haabe, man kommer ind paa det, men jeg kan, som sagt, ikke se, at der i det foreliggende Lovforslag er noget, der egentlig berører dette. Det er et Sidespørgsmaal, man rejser — og med fuld Ret rejser — under Behandlingen af Forslaget, og som jeg ogsaa er forvisset om har den højt-ærede Indenrigsministers Interesse.

Det ærede Medlem Hr. Kristen Amby var inde paa en Udredning af to efter min Opfattelse i det ærede Medlems Mund meget romantiske Forhold. Der var for det første den stærke Advarsel imod at fortsætte med Etagebyggeriet. Denne Advarsel kan være særdeles velbegrunderet, hvor man har Plads til det lave Byggeri; men regner man med det Byggeri, der skal foregaa her i København, er der ikke Plads til Parcelbyggeri i større Udstrækning. Vi ved alle, at skal det foregaa i det Omfang, det ærede Medlem Hr. Kristen Amby tænker sig, skal det ske ved en Udflytning til andre og mere landlige Omgivelser med alle de Forviklinger, som en saadan Flytning af Befolkningen altid fører med sig.

Det ærede Medlem siger nu, at Tiden netop er til det, man skal ordne den Slags i en Tid som den, vi lever i, en Tid, som i mine Øjne optaarner den ene Vanskelighed efter den anden. I en saadan Tid skulde man efter det ærede Medlem Hr. Kristen

Ambys Mening virkelig kunne lave et praktisk Program for Byggeriet, der gik ud paa at flytte store Dele af Befolkningen væk. Dette vilde imidlertid skabe nye Trafikvanskeligheder og Vanskeligheder med Hensyn til Kommunernes indbyrdes Forhold, noget, som der allerede var visse Vanskeligheder ved, da vi sidst talte om denne Lovgivning. Jeg tror, at det ærede Medlem taler i en Situation, som er for stærk for den Retning, i hvilken han vil udfolde sine Bestræbelser.

Som Forholdene ligger i Øjeblikket, tager Lovforslaget simpelt hen det Sigte, det i det givne Øjeblik maa tage. Hvor rigtigt og godt det end vilde være, om man kunde gaa ind paa det ærede Medlem Hr. Kristen Ambys Anskuelser og gøre noget for at praktisere dem, maa jeg dog sige, at selv under normale Forhold har det sine store Vanskeligheder at evakuere en stor Bys Befolkning boligmæssigt set, og under de nuværende Forhold anser jeg det for helt umuligt.

Det andet Forhold, det ærede Medlem berørte, var Spørgsmaalet om Fordelingen af Lejligheder i det sociale Byggeri til børnerige Familier og til almindelige Medlemmer af Foreningerne. Jeg forstaar saa godt det ærede Medlems Betragtninger, det er den Slags, om jeg saa maa sige, mere sentimentale Betragtninger, der kan løbe med, men man maa dog bl. a. ogsaa se paa Byggeriets Økonomi. Jeg tror ikke, det vilde være muligt at skabe et økonomisk Byggeri, hvis man blandede de Lejligheder, der er tænkt til børnerige Familier, og dem, der er tænkt til andre, for meget sammen. Det er helt forskellige Typer. Hvis man gjorde det, vilde et Byggeri af den Art i økonomisk Henseende blive meget vanskeligere, end naar man kan standardisere begge Former.

Jeg er bange for, at alle de Betragtninger, som ligger under det ærede Medlems Ord i saa Henseende, kommer mere fra Hjertet end fra Hjernen. I hvert Tilfælde tror jeg, at den Mand, der skal kalkulere et Byggeri og bringe det ned paa det økonomisk overkommelige for de Mennesker, der skal bruge det, maa tage de Forhold i Betragtning, som man har taget i Betragtning ved Opførelsen af det sociale Byggeri til børnerige Familier og til andre.

Om selve Lovforslagets Enkeltheder har jeg dernæst et Par Bemærkninger at gøre. Med Hensyn til dets økonomiske Omfang skal jeg ikke sige noget. Jeg betragter egentlig de Tal, der er opført her, mere som et Program end som en Realitet; i givet